

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองครอบครัว และสังคม

วิสัยทัศน์

อนุบาลसानฝัน	บรรยากาศดีสดใส	พัฒนาการดีสมวัย	คุณครูเอาใจใส่นักเรียน
ร่วมเล่นร่วมเรียนร่วมรู้	องค์กรนำสู่จุดหมาย	ชุมชนร่วมมือร่วมใจ	สร้างสรรค์เด็กให้พัฒนา

ภารกิจ/พันธกิจ

๑. ครูผู้ดูแลเด็กจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เน้นพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง ๔ ด้าน
๒. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง ๔ ด้าน
๓. ใฝ่ระวังดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การดื่มนมอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย
๕. มีการประเมินพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย
๖. ครูผู้ดูแลเด็กได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๗. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อระดมความคิดทรัพยากรมาช่วยเหลือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในระดับปฐมวัย

เป้าหมาย

๑. ครูผู้ดูแลเด็กมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพดี
๒. โรงเรียนอนุบาลसानฝันมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตามสภาพบริบทของท้องถิ่น
๓. โรงเรียนอนุบาลसानฝันมีสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ และสัมผัสจริง
๔. ผู้เรียนระดับปฐมวัยทุกคน ได้รับการประเมินพัฒนาการครบทุกด้านตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน และนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุง พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
๕. ครูผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมทุกครั้งที่มีการจัดการอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย
๖. โรงเรียนอนุบาลसानฝัน หน่วยงาน คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน ประสานความร่วมมือมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการศึกษาโรงเรียนอนุบาลสานฝันมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไปนี้ จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. สุขภาพจิตดี มีสุนทรีย์ภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัยและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสารและการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. ด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. ด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. ด้านสังคม

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตารางวิเคราะห์มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ /
สภาพที่พึงประสงค์
ระดับปฐมวัย (อายุ๓-๕ขวบ)

ตารางวิเคราะห์มาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์
ระดับปฐมวัย (อายุ ๓-๔ ขวบ)

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
ด้านร่างกาย	๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี	๑.๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย	๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ ๓. มีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์
		๑.๒ มีสุขนิสัยที่ดี	๑. ล้างมือ ล้างหน้า แปรงฟันได้ถูกวิธี ๒. ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ๓. บอกความต้องการเมื่อจะขับถ่าย ๔. บอกชื่อและการดูแลรักษาส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ ๕. ดูแลรักษาสุขภาพของตนเองได้ ๖. รู้จักเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
		๑.๓ การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนต่อความปลอดภัยของตนเอง ๒. การปฏิบัติตนต่อความปลอดภัยของผู้อื่น ๓. การร้องขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
	๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายและการทรงตัว	๑. เดินบนกระดานทรงตัวโดยใช้แขนช่วยทรงตัวได้ ๒. เดินสลับเท้าขึ้นลงบันได โดยใช้มือจับราวบันได ๓. วิ่งและหยุดได้ ๔. กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้ ๕. โยนและรับลูกบอลได้ ๖. เล่นป็นฝ่ายเครื่องเล่นสนามได้

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
		๒.๒ มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก	๑. ปั้นและคลึงเป็นเส้นยาว ก้อนกลมหรือแบนได้ ๒. สร้างงานศิลปะง่ายๆ ได้ ๓. ใช้กรรไกรตัดกระดาษให้ขาดจากกันได้ ๔. ต่อบล็อกตามแนวตั้งซ้อนกันได้ ๘ ชั้น ๕. ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดใหญ่ได้ ๕ - ๖ ลูก
ด้านอารมณ์ จิตใจ	๓ มี สุขภาพจิตดี และมี ความสุข	๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ อย่างเหมาะสมกับวัย และ สถานการณ์	๑. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี ๒. บอกความต้องการและแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้
		๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเอง และผู้อื่น	๑. มีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด และกล้า แสดงออก ๒. แสดงสีหน้าท่าทางพอใจในผลงาน และสิ่งของ ของตนเอง ๓. แสดงสีหน้าท่าทางพอใจในผลงาน และสิ่งของ ของผู้อื่น ๔. เล่นและทำกิจกรรมกับเพื่อนได้บ้าง
	๔ มี คุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดี งาม	๔.๑ มีวินัยในตนเอง และ มีความรับผิดชอบ	๑. การจัดเก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ โดยมีการ แนะนำบ้าง ๒. เข้าแถวรอคอยตามลำดับก่อนหลังได้ ๓. ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างง่ายๆ ได้
		๔.๒ ซื่อสัตย์สุจริต และ ยอมรับความผิดพลาดของ ตนเองและผู้อื่น	๑. ไม่หยิบของ ของคนอื่นมาเป็นของตนเอง โดย ไม่ได้รับอนุญาต ๒. ยอมกล่าวคำขอโทษ เมื่อตนเองทำผิด ๓. ให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาด โดยการแนะนำ ของผู้อื่น

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
ด้านสังคม		๖.๒ การปฏิบัติตามข้อตกลง	๑. การปฏิบัติตามข้อตกลง โดยมีผู้แนะนำ ๒. การมีมารยาทในการฟังตามคำแนะนำ ๓. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือ โดยมีผู้แนะนำ
	๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและ ความเป็นไทย	๗.๑ การดูแลรักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑. การทิ้งขยะให้ถูกที่ โดยมีผู้แนะนำ ๒. การดูแลต้นไม้ โดยมีผู้แนะนำ ๓. การไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้แนะนำ
		๗.๒ การอนุรักษ์วัฒนธรรม ไทย	๑. การแสดงความเคารพด้วยการไหว้ โดยมีผู้แนะนำ ๒. การพูดโดยใช้คำสุภาพมีคำลงท้าย ๓. การปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับผู้ใหญ่ ตาม คำแนะนำ ๔. การมีมารยาทในการรับประทานอาหาร ตามคำแนะนำ ๕. การปฏิบัติตนตามประเพณีและ วัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยมีผู้แนะนำ
	๘ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข และ ปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคมในระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระ มหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข	๘.๑ การเล่นและทำงาน ร่วมกันกับผู้อื่น	๑. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ตาม คำแนะนำได้ ๒. การเคารพในสิทธิของผู้อื่น ๓. การแก้ปัญหาในการเล่นกับเพื่อน ตาม คำแนะนำ
		๘.๒ การเป็นสมาชิกที่ดีของ สังคมระบอบประชาธิปไตย	๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ตามคำแนะนำได้ ๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้ตาม ตามคำแนะนำได้ ๓. การรู้จักการเป็นผู้ให้และผู้รับ ตาม คำแนะนำได้

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
ด้าน สติปัญญา	๙ ใช้ภาษา สื่อสารได้ เหมาะสมกับวัย	๙.๑ การสื่อสาร	๑. บอกชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลและเพศ ได้ ๒. พูด/สนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็น ประโยคสั้นๆ ได้ ๓. ฟังและปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆ ได้ ๔. พูด/บอก แสดงความต้องการพื้นฐานได้
		๙.๒ การอ่าน การเขียนภาพ และสัญลักษณ์	๑. มีความสนใจ ให้ผู้อื่นอ่านหนังสือให้ฟัง ๒. ขีดเขียนเส้น/ภาพ ถ่ายทอดความคิด อย่างอิสระได้ ๓. อ่านภาพและสัญลักษณ์ของสิ่งต่างๆ ได้
	๑๐ มี ความสามารถใน การคิด และ แก้ปัญหาได้ เหมาะสมตามวัย	๑๐.๑ ความคิดรวบยอดใน การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ	๑. จำแนกสิ่งต่างๆตามสี รูปร่าง ขนาด ได้ อย่างน้อย ๒ ลักษณะ ๒. เปรียบเทียบความเหมือน ความ แตกต่าง ได้อย่างน้อย ๒ ลักษณะ ๓. เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ ๒ – ๓ เหตุการณ์ ๔. บอกตำแหน่ง ทิศทางของสิ่งของได้
		๑๐.๒ การแก้ปัญหาในการ เล่นหรือทำกิจกรรม	๑. ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ด้วย ตนเองได้ ๒. ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้ ๓. บอกความแตกต่างของปริมาณและ จำนวนมาก-น้อยได้

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์
	๑๑ มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑ การทำงานศิลปะ ตามความคิดของตนเอง	๑. สร้างผลงานตามความคิด และจินตนาการง่ายๆ ได้ ๒. คิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ต่างๆ ได้ ๑ ประเภท ๓. การต่อภาพจำนวน ๓ – ๕ ชิ้นได้
		๑๑.๒ การแสดงท่าทางตามความคิดของตนเอง	๑. แสดงท่าทางตามจินตนาการประกอบเพลงง่ายๆ ได้ ๒. แสดงท่าทางตามเรื่องที่เล่าอย่างง่ายๆ ได้ ๓. แสดงท่าทางตามคำสั่งอย่างง่ายๆ ได้
		๑๑.๓ การเล่าเรื่องตามความคิดของตนเอง	๑. เล่าเรื่องตามจินตนาการสั้นๆ ได้ ๒. สนทนาโต้ตอบเป็นเรื่องราวสั้นๆ ได้ ๓. เล่านิทานตามที่ฟังผู้อื่น ได้
	๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้	๑๒.๑ มีสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	๑. ความกระตือรือร้นและสนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ๒. ความสนใจขอให้ผู้อื่นอ่านหนังสือต่างๆ ให้ฟัง ๓. การแสดงความคิดเห็นง่ายๆ เกี่ยวกับเรื่องที่สนใจได้
		๑๒.๒ การแสวงหาคำตอบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	๑. การแสวงหาคำตอบด้วยการถาม ๒. การแสดงความสนใจใฝ่รู้ด้วยการดู ๓. การแสดงความสนใจใฝ่รู้ด้วยการฟัง

โครงสร้างของหลักสูตร
โรงเรียนอนุบาลสาธิต

ลำดับที่	กิจกรรมประจำวัน	ช่วงอายุ ๓-๕ ปี
๑	กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒๐ นาที
๒	กิจกรรมสร้างสรรค์	๓๐ นาที
๓	กิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒๐ นาที
๔	กิจกรรมเสรี	๕๐ นาที
๕	กิจกรรมกลางแจ้ง	๔๐ นาที
๖	เกมการศึกษา	๒๐ นาที
๗	ทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน(การช่วยเหลือตนเองในการ รับประทานอาหาร ดื่มนม สุขอนามัย และการนอนพักผ่อน)	๒ ชม.
รวม		๕ ชม./วัน ๑,๐๐๐ ชม./ปี

ตารางกิจกรรมประจำวัน
ระดับปฐมวัย (อายุ ๓-๕ ขวบ)

เวลา	กิจกรรม
๐๘.๐๐ - ๐๘.๔๕	รับเด็ก
๐๘.๔๕ - ๐๙.๐๐	กิจกรรมหน้าเสาธง
๐๙.๐๐ - ๐๙.๑๐	ตรวจสอบสุขภาพ เข้าห้องน้ำ
๐๙.๑๐ - ๐๙.๓๐	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๓๐ - ๑๐.๑๐	กิจกรรมสร้างสรรค์
๑๐.๑๐ - ๑๐.๓๐	กิจกรรมเสรี/เล่นตามศูนย์ประสบการณ์
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๑๐.๔๕ - ๑๑.๓๐	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๓๐ - ๑๑.๔๐	ล้างมือ ล้างเท้า
๑๑.๔๐ - ๑๒.๒๐	รับประทานอาหารกลางวัน / แปร่งฟัน
๑๒.๒๐ - ๑๔.๒๐	นอนพักผ่อน
๑๔.๒๐ - ๑๔.๓๐	เก็บที่นอน ล้างหน้า แปร่งฟัน
๑๔.๓๐ - ๑๔.๕๐	เกมการศึกษา
๑๔.๕๐ - ๑๕.๐๐	พักผ่อน / เตรียมตัวกลับบ้าน

* หมายเหตุ ตารางกิจกรรมประจำวันสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี
ระดับปฐมวัย (อายุ ๓-๕ ขวบ)

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี
ระดับปฐมวัย (อายุ ๓-๔ ขวบ)

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้าน ร่างกาย	๑ ร่างกาย เจริญเติบโต ตามวัย และมี สุขนิสัยที่ดี	๑.๑ ร่างกาย เจริญเติบโตตาม วัย	๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ ๓. มีเส้นรอบศีรษะตาม เกณฑ์	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การดูแลสุขภาพ	การดูแล สุขภาพ
		๑.๒ มีสุขนิสัย ที่ดี	๑. ล้างมือ ล้างหน้า แปรง ฟันได้ถูกวิธี ๒. ยอมรับประทาน อาหารที่มีประโยชน์ ๓. บอกความต้องการเมื่อ จะขับถ่าย ๔. บอกชื่อและการดูแล รักษาส่วนต่าง ๆ ของ ร่างกายได้ ๕. ดูแลรักษาสุขภาพของ ตนเองได้ ๖. รู้จักเครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การปฏิบัติกิจวัตร -เครื่องใช้ใน ชีวิตประจำวัน	การรักษา สุขภาพ อนามัย

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้านร่างกาย		๑.๓การรักษา ความปลอดภัย ของตนเองและ ผู้อื่น	๑. การปฏิบัติตนต่อความ ปลอดภัยของตนเอง ๒. การปฏิบัติตนต่อความ ปลอดภัยของผู้อื่น ๓.การร้องขอความ ช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -ความปลอดภัยใน ชีวิตประจำวัน	การรักษา ความปลอดภัย
	๒ กล้ามเนื้อ ใหญ่และ กล้ามเนื้อเล็ก แข็งแรง ใช้ได้ อย่าง คล่องแคล่ว และประสาน สัมพันธ์กัน	๒.๑ เคลื่อนไหว ร่างกายและการ ทรงตัว	๑. เดินบนกระดานทรง ตัวโดยใช้แขนช่วยทรงตัว ได้ ๒. เดินสลับเท้าขึ้นลง บันได โดยใช้มือจับราว บันได ๓. วิ่งและหยุดได้ ๔. กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ ได้ ๕. โยนและรับลูกบอลได้ ๖. เล่นปีนป่ายเครื่องเล่น สนามได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การทรงตัว -การประสาน สัมพันธ์ของ กล้ามเนื้อใหญ่	การทรงตัวและ การประสาน สัมพันธ์ของ กล้ามเนื้อใหญ่

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
		๒.๒ มีทักษะใน การใช้กล้ามเนื้อ เล็ก	๑. ปั้นและคลึงเป็นเส้น ยาว ก้อนกลมหรือแบน ได้ ๒. สร้างงานศิลปะง่ายๆ ได้ ๓. ใช้กรรไกรตัด กระดาษให้ขาดจากกัน ได้ ๔. ต่อบล็อกตามแนวตั้ง ซ้อนกันได้ ๘ ชั้น ๕. ร้อยวัสดุที่มีรูขนาด ใหญ่ได้ ๕ – ๖ ลูก	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การสร้างผลงาน ทางศิลปะ -การประสาน สัมพันธ์ของ กล้ามเนื้อเล็ก	การประสาน สัมพันธ์ของ กล้ามเนื้อเล็ก
ด้านอารมณ์ จิตใจ	๓ มี สุขภาพจิตดี และมี ความสุข	๓.๑ แสดงออก ทางอารมณ์ อย่างเหมาะสม กับวัย และ สถานการณ์	๑. ร่าเริง แจ่มใส อารมณ์ดี ๒. บอกความต้องการ และแสดงอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การแสดงออก ทางอารมณ์	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
		๓.๒ มี ความรู้สึกที่ดีต่อ ตนเอง และผู้อื่น	๑. มีความมั่นใจใน ตนเอง กล้าพูด และกล้า แสดงออก ๒. แสดงสีหน้าท่าทาง พอใจในผลงาน และ สิ่งของ ของตนเอง ๓. แสดงสีหน้าท่าทาง พอใจในผลงาน และ สิ่งของ ของผู้อื่น ๔. เล่นและทำกิจกรรม กับเพื่อนได้บ้าง	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การแสดงออก ทางอารมณ์ต่อ ตนเองและผู้อื่น -การเล่นและทำ กิจกรรมกับเพื่อน	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
	๔ มี คุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดี งาม	๔.๑ มีวินัยใน ตนเอง และมี ความรับผิดชอบ	๑. การจัดเก็บของเล่น ของใช้เข้าที่ โดยมีการ แนะนำบ้าง ๒. เข้าแถวรอคอย ตามลำดับก่อนหลังได้ ๓. ทำงานที่ได้รับ มอบหมายอย่างง่ายๆ ได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การมีวินัยใน ตนเอง และมี ความรับผิดชอบ	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้านอารมณ์ จิตใจ		๔.๒ ซื่อสัตย์ สุจริต และ ยอมรับความ ผิดพลาดของ ตนเองและผู้อื่น	๑. ไม่หยิบบางของของคน อื่นมาเป็นของตนเอง โดยไม่ได้รับอนุญาต ๒. ยอมกล่าวคำขอโทษ เมื่อตนเองทำผิด ๓. ให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำ ผิดพลาด โดยการ แนะนำของผู้อื่น	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การปฏิบัติตาม ข้อตกลงร่วมกัน	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
		๔.๓ มีความ เมตตากรุณา และช่วยเหลือ แบ่งปัน	๑. รู้จักแสดงความรัก เพื่อนและสัตว์ ตาม คำแนะนำของครู ๒. การช่วยเหลือ เมื่อ ผู้อื่นร้องขอ ๓. รู้จักการแบ่งปันให้ ผู้อื่น เมื่อถูกร้องขอ	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การมีน้ำใจต่อกัน	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
		๔.๔ รู้จัก ประหยัด	๑. การไม่ทำลายสิ่งของ ๒. การปิดน้ำทันทีหลัง การใช้ ๓. การรับประทาน อาหารหมดทุกครั้ง	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -ความประหยัด	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้านอารมณ์ จิตใจ	๕ ขื่นชม และ แสดงออกทาง ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการ ออกกำลังกาย	๕.๑ สนใจและ มีความสุขกับ ศิลปะ ดนตรี	๑. สนใจและสนุกกับการ ทำกิจกรรมศิลปะ ตาม คำแนะนำ ๒. สนใจและสนุกกับการ ท่องคำคล้องจอง ตาม แบบครู ๓. สนใจและสนุกกับการ ร้องเพลงที่เหมาะสมกับ วัย ตามครู	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -ศิลปะ -คำคล้องจอง -การร้องเพลง	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
		๕.๒ การ แสดงออก ทางด้านการ เคลื่อนไหว	๑. เคลื่อนไหวร่างกาย / แสดงท่าทางประกอบ เพลงตามคำแนะนำได้ ๒. แสดงท่าทางตาม จินตนาการ ประกอบ เพลงตามคำแนะนำได้ ๓. ความสนใจเล่นเครื่อง ดนตรี	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การแสดงออก ทางการ เคลื่อนไหว -การเล่นเครื่อง ดนตรี	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
		๕.๓ รักการออก กำลังกาย	๑. สนใจและสนุกกับการ เล่น ๒. รู้จักการออกกำลังกาย โดยมีผู้แนะนำ	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การเล่นและออก กำลังกาย	ดนตรี สุนทรีภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้านสังคม	๖ ช่วยเหลือ ตนเองได้ เหมาะสมกับ วัย	๖.๑ การรู้จัก ตนเอง ช่วยเหลือ ตนเอง	๑. ช่วยเหลือตนเองใน การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวันโดยมีผู้แนะนำ ๒. เล่นและทำกิจกรรม ต่างๆ ได้ ๓. การช่วยเหลือตนเอง เมื่อประสบปัญหา โดย มีผู้แนะนำ	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การช่วยเหลือ ตนเอง	การเรียนรู้ทาง สังคม
		๖.๒ การปฏิบัติ ตามข้อตกลง	๑. การปฏิบัติตาม ข้อตกลง โดยมีผู้แนะนำ ๒. การมีมารยาทในการ ฟังตามคำแนะนำ ๓. การปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่ ตนนับถือ โดยมีผู้แนะนำ	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก -การปฏิบัติตาม ข้อตกลง	การเรียนรู้ทาง สังคม
	๗ รัก ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็น ไทย	๗.๑ การดูแล รักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑. การทิ้งขยะให้ถูกที่ โดยมีผู้แนะนำ ๒. การดูแลต้นไม้ โดยมี ผู้แนะนำ ๓. การไม่ทำลาย ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยมีผู้ แนะนำ	ธรรมชาติรอบตัว -การดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	การเรียนรู้ทาง สังคม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
		๗.๒ การอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย	๑. การแสดงความ เคารพด้วยการไหว้ โดย มีผู้แนะนำ ๒. การพูดโดยใช้คำ สุภาพมีคำลงท้าย ๓. การปฏิบัติตนที่ เหมาะสมกับผู้ใหญ่ ตาม คำแนะนำ ๔. การมีมารยาทในการ รับประทานอาหาร ตาม คำแนะนำ ๕. การปฏิบัติตนตาม ประเพณีและวัฒนธรรม ของท้องถิ่น โดยมีผู้ แนะนำ	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก -การอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย	การเรียนรู้ทาง สังคม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้านสังคม	๘ อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข และ ปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคมใน ระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระ มหากษัตริย์ ทรงเป็น ประมุข	๘.๑ การเล่นและ ทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	๑. เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับผู้อื่น ตาม คำแนะนำได้ ๒. การเคารพในสิทธิของ ผู้อื่น ๓. การแก้ปัญหาในการ เล่นกับเพื่อน ตาม คำแนะนำ	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก -การเรียนรู้ทาง สังคม	การเรียนรู้ทาง สังคม
		๘.๒ การเป็น สมาชิกที่ดีของ สังคมระบอบ ประชาธิปไตย	๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ ตามคำแนะนำได้ ๒. ปฏิบัติตนเป็นผู้ตาม ตามคำแนะนำได้ ๓. การรู้จักการเป็นผู้ให้ และผู้รับ ตามคำแนะนำ ได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ บุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก -การเป็นผู้นำ/ผู้ ตาม -การเป็นผู้ให้/ผู้รับ	การเรียนรู้ทาง สังคม

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้าน สติปัญญา	๙ ใช้ภาษา สื่อสารได้ เหมาะสมกับ วัย	๙.๑ การสื่อสาร	๑. บอกชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุลและเพศได้ ๒. พูด/สนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยค สั้นๆ ได้ ๓. ฟังและปฏิบัติตาม คำสั่งง่ายๆ ได้ ๔. พูด/บอก แสดงความ ต้องการพื้นฐานได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การพูดเพื่อการ สื่อสาร	การใช้ภาษา
		๙.๒ การอ่าน การเขียนภาพ และสัญลักษณ์	๑. มีความสนใจ ให้ผู้อื่น อ่านหนังสือให้ฟัง ๒. ชีตเขียนเส้น/ภาพ ถ่ายทอดความคิดอย่าง อิสระได้ ๓. อ่านภาพและ สัญลักษณ์ของสิ่งต่างๆ ได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การอ่าน การ เขียนภาพ และ สัญลักษณ์	การใช้ภาษา

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
ด้าน สติปัญญา	๑๐ มี ความสามารถ ในการคิด และ แก้ปัญหาได้ เหมาะสมตาม วัย	๑๐.๑ ความคิด รวบยอดในการ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ	๑. จำแนกสิ่งต่างๆตามสี รูปร่าง ขนาด ได้อย่าง น้อย ๒ ลักษณะ ๒. เปรียบเทียบความ เหมือน ความแตกต่าง ได้อย่างน้อย ๒ ลักษณะ ๓. เรียงลำดับเหตุการณ์ ได้ ๒ – ๓ เหตุการณ์ ๔. บอกตำแหน่ง ทิศทาง ของสิ่งของได้	สิ่งต่างๆรอบตัว เด็ก -ความคิดรวบยอด ในการเรียนรู้สิ่ง ต่าง ๆ	การคิด การ สังเกต การ จำแนก การ เปรียบเทียบ จำนวน มิติ สัมพันธ์ และ เวลา
		๑๐.๒ การ แก้ปัญหาในการ เล่นหรือทำ กิจกรรม	๑. ขอความช่วยเหลือ เมื่อมีปัญหา ด้วยตนเอง ได้ ๒. ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ ได้ ๓. บอกความแตกต่าง ของปริมาณและจำนวน มาก-น้อยได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การแก้ปัญหาใน การเล่นหรือทำ กิจกรรม	การคิด การ สังเกต การ จำแนก การ เปรียบเทียบ จำนวน มิติ สัมพันธ์ และ เวลา
	๑๑ มี จินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	๑๑.๑ การ ทำงานศิลปะ ตาม ความคิดของ ตนเอง	๑. สร้างผลงานตาม ความคิด และ จินตนาการง่ายๆได้ ๒. คิดเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ต่างๆ ได้ ๑ ประเภท ๓. การต่อภาพจำนวน ๓ – ๕ ชิ้นได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การจินตนาการ และความคิด สร้างสรรค์	การคิด การใช้ ภาษา และมิติ สัมพันธ์

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
		๑๑.๒ การแสดง ท่าทางตาม ความคิดของ ตนเอง	๑. แสดงท่าทางตาม จินตนาการประกอบ เพลงง่ายๆ ได้ ๒. แสดงท่าทางตามเรื่อง ที่เล่าอย่างง่ายๆ ได้ ๓. แสดงท่าทางตาม คำสั่งอย่างง่ายๆ ได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การแสดงท่าทาง ต่างๆ	การคิด การใช้ ภาษา และมิติสัมพันธ์
		๑๑.๓ การเล่า เรื่องตามความคิด ของตนเอง	๑. เล่าเรื่องตาม จินตนาการสั้นๆ ได้ ๒. สนทนาได้ตอบเป็น เรื่องราวสั้นๆ ได้ ๓. เล่านิทานตามที่ฟัง ผู้อื่น ได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การเล่าเรื่อง	การคิด การใช้ ภาษา และมิติสัมพันธ์
	๑๒ มีเจตคติ ที่ดีต่อการ เรียนรู้ และมี ทักษะในการ แสวงหา ความรู้	๑๒.๑ มีสนใจ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว	๑. ความกระตือรือร้น และสนใจเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ ๒. ความสนใจขอให้ ผู้อื่นอ่านหนังสือต่างๆ ให้ฟัง ๓. การแสดงความคิด เห็นง่ายๆ เกี่ยวกับ เรื่องที่สนใจได้	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การเรียนรู้	การคิด การใช้ ภาษา

พัฒนาการ	มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์ เด็กอายุ ๓-๔ ขวบ	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์ สำคัญ
		๑๒.๒ การ แสวงหาคำตอบ ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย	๑. การแสวงหาคำตอบ ด้วยการถาม ๒. การแสดงความสนใจ ใฝ่รู้ด้วยการดู ๓. การแสดงความสนใจ ใฝ่รู้ด้วยการฟัง	เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก -การเรียนรู้	การคิด การใช้ ภาษา

ระยะเวลาเปิด-ปิดภาคเรียน

ภาคเรียน	เปิดภาคเรียน	ปิดภาคเรียน
ภาคเรียนที่ ๑	๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑	๑ ตุลาคม ๒๕๖๑
ภาคเรียนที่ ๒	๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๑ เมษายน ๒๕๖๒

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน อาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไป แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีสาระการเรียนรู้ที่เด็กสนใจ และสาระการเรียนรู้ที่ครูผู้ดูแลเด็กกำหนด เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญและทำกิจกรรมในแต่ละเรื่องแล้ว เด็กจะเกิดแนวคิดตามที่ได้ กำหนดไว้ในหลักสูตร

สำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์ ครูผู้ดูแลเด็กต้องทำความเข้าใจถึงจุดเด่นของนวัตกรรมนั้น ๆ และนำนวัตกรรมมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กโดยยึด เด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็ก จะเป็นหัวใจสำคัญในแต่ละนวัตกรรม โดยมีนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

การสอนแบบโครงการ (Project Approach) คือ การศึกษาสืบค้นลงลึกในเรื่องที่เด็กสนใจ หรือทั้งผู้สอนและเด็กสนใจ แบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ และระยะสรุปโครงการ ซึ่งในแต่ละระยะประกอบด้วย การอภิปราย การออกภาคสนาม การสืบค้น การนำเสนอ และจัดแสดง

การสอนภาษาโดยรวม/ธรรมชาติ (Whole Language) นวัตกรรมนี้มีปรัชญาความเชื่อว่าการสอนภาษาให้กับเด็กต้องเป็นการสอนภาษาที่สื่อความหมายกับเด็ก ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน เด็กจึงจะเรียนรู้ภาษาได้ดี และเด็กควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ใช่การทำแบบฝึกปฏิบัติ

การสอนตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้นุชนัยบรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตน มี การพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่ดี มีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นในเรื่องจิตวิญญาณ ความรู้สึก เน้นการสร้างเจตคติในตัวเด็ก เน้นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ

๑. หลักการจัดประสบการณ์

๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม อย่างสมดุลและต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอนุบาลสาธิต

๒. แนวการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมอง ที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนหรือ ผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก สอดคล้องกับบริบท สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการมีวินัย ให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๓.๑.๑ กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน แต่ยืดหยุ่นได้ ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น วัย ๓ - ๔ ปี มีความสนใจประมาณ ๘ - ๑๒ นาที

๓.๑.๒ กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓.๑.๓ กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหาสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นเกมกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๒๐-๓๐ นาที

๓.๑.๔ กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูผู้เป็นผู้ริเริ่ม กิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกจัดกิจกรรมในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว การยืดหยุ่นความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่างๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ - นิ้วมือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อย่างคล่องแคล่ว โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วน และใช้วัสดุอุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว

๓.๒.๓ การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่น ให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัยเพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งระมัดระวังอันตรายจากคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดรวบยอด และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ สืบเสาะ หาความรู้ สนทนา อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ ความเข้าใจ ในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดนตรี การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำเล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

๓.๓ รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน สามารถจัดได้หลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละโรงเรียนอนุบาลสานฝันและชุมชน ที่สำคัญครูผู้ดูแลเด็กต้องคำนึงถึง การจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน สำหรับโรงเรียนอนุบาลสานฝันแห่งนี้

๓.๓.๑ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์ การเคลื่อนไหวของเด็กมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- ช้า ได้แก่ การคืบ คลาน
- เร็ว ได้แก่ การวิ่ง
- นุ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน
- ชิ่งชิ่ง ได้แก่ การกระโดดเท้าตึง ๆ ตีกลองดัง ๆ
- ร่าเริงมีความสุข ได้แก่ การตบมือ หัวเราะ
- เศร้าโศกเสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทางทิศทางการเคลื่อนไหว

- เคลื่อนไหวไปข้างหน้าและข้างหลัง
- เคลื่อนไหวไปข้างซ้ายและข้างขวา
- เคลื่อนตัวขึ้นและลง
- เคลื่อนไหวรอบทิศ

รูปแบบการเคลื่อนไหว

๑. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี ๒ ประเภท

๑.๑ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ ตบมือผงกศีรษะ ขยิบตา ชื่นเข้า เคาะเท้าเคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

๑.๒ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดด ควบม้า ฯลฯ

๒. การเลียนแบบ มี ๔ ประเภท คือ

๒.๑ เลียนแบบท่าทางสัตว์

๒.๒ เลียนแบบท่าทางคน

๒.๓ เลียนแบบเครื่องยนต์กลไก และเครื่องเล่น

๒.๔ เลียนแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ

๓. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางประกอบเพลง

๔. การท่าทางกายบริหารประกอบเพลง หรือคำคล้องจอง

๕. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่让孩子คิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง อาจขึ้นด้วยการ

การป้อนคำถาม หรือใช้อุปกรณ์ประกอบ

๖. การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เรื่องราว ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือแสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือคำบรรยายที่ผู้สอนเล่า

๗. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อตกลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางตามสัญญาหรือคำสั่งตามที่ได้ตกลงไว้ก่อนเริ่มกิจกรรม

๘. การฝึกท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตาม

๓.๒ กิจกรรมสร้างสรรค์/กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ การตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ กิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ ๒ - ๓ กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย ๑ - ๒ กิจกรรม ตามความสนใจ

กิจกรรมเสรีหรือการเล่นตามศูนย์ประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมเล่นหรือศูนย์ประสบการณ์ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น ศูนย์บล็อก ศูนย์หนังสือ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์บ้าน ศูนย์ร้านค้า เป็นต้น ศูนย์ต่าง ๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ครูผู้ดูแลเด็กจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่าง ๆ

๓.๓ กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ครูผู้ดูแลเด็กควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น

การเล่นเครื่องสนาม

เครื่องเล่นสนาม หมายถึง เครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน โยก ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น

๑. เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น

๒. เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก ฯลฯ
๓. เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัยรถสำหรับหมุนเล่น
๔. ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
๕. ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือ ไม้กระดานแผ่นเดียว
๖. เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลากจูง ฯลฯ

การเล่นทราย

ทรายเป็นสิ่งที่เด็กๆชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อเป็นรูปต่างๆได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย ฟิมพ์ขนม ที่ตักทราย ฯลฯ

ปกติบ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาใต้ต้นไม้หรือสร้างหลังคา ทำขอบกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีวิธีการปิดกั้นมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำความสกปรกในบ่อทรายได้

การเล่นน้ำ

เด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายความเครียดให้เด็กแล้วยังทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบปริมาตร ฯลฯ อุปกรณ์ที่ใส่น้ำอาจเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำ วางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอดีที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเลื้อยผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

การเล่นสมมุติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง

เป็นบ้านจำลองสำหรับเด็กเล่น จำลองแบบบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภทผ้าใบ กระสอบป่านของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เตา ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมุติเป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้วสำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริงๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่างๆเพื่อให้เด็กเล่นสมมุติตามจินตนาการของเด็กเอง

การเล่นในศูนย์ช่างไม้

เด็กต้องการการออกกำลังกายในการเคาะ ตอก กิจกรรมการเล่นในศูนย์ช่างไม้ จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้ทำงานและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา

เป็นการนำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระหรือใช้ประกอบเกมการเล่นที่ให้อิสระแก่เด็กมากที่สุด ไม่ควรเน้นการแข่งขันเพื่อมุ่งหวัง แพ้ – ชนะ อุปกรณ์กีฬาที่นิยมนำมาให้เด็กเล่น เช่น ลูกบอล ห่วงยาง ลูกทราย ฯลฯ

การเล่นเกมการละเล่น

กิจกรรมการเล่นเกมการละเล่นที่จัดให้เด็กเล่น เช่น เกมการละเล่นของไทย เกมการละเล่นของ ท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่จู้ โพงพาง ฯลฯ การละเล่นเหล่านี้ต้องใช้บริเวณที่กว้าง การเล่นอาจเป็นกลุ่มเล็ก / กลุ่มใหญ่ ก็ได้ ก่อนเล่นผู้สอนอธิบายกติกาและสาธิตให้เด็กเข้าใจ ไม่ควรนำเกมการเล่นที่มีกติกายุ่งยากและเน้นการแข่งขันแพ้ชนะมาจัดกิจกรรมให้กับเด็กวัยนี้ เพราะเด็กจะเกิดความเครียดและสร้างความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

๓.๓.๔ เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสีรูปร่าง จำนวน ประเภทและความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย ๓ – ๔ ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ ฯลฯ

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

หลักการสำคัญในการจัดหรือสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ คือ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะดวกความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็ก ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความมั่นใจ และมีความสุข เป้าหมายในการพัฒนาเด็ก โรงเรียนอนุบาลสาธิตได้แบ่งเนื้อหาที่เหมาะสม ดังนี้

๑ . พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและครูผู้ดูแลเด็ก

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของครูผู้ดูแลเด็ก
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอน หรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒ . พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว พื้นที่นี้จะใช้ที่ว่างกลางห้องเรียนและพื้นที่สนามเด็กเล่นบริเวณที่เป็นสนามหญ้า

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือศูนย์ประสบการณ์ ศูนย์เหล่านี้โรงเรียนอนุบาลสาธิตได้จัดให้มีของเล่น ไว้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก โดยมีการผลัดเปลี่ยนของเล่นตามศูนย์ทุกสัปดาห์ และให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดศูนย์ของเล่น ศูนย์ต่างๆ ที่โรงเรียนอนุบาลสาธิตจัดให้เด็ก ได้แก่

๓.๑ ศูนย์บล็อก จัดให้มีบล็อกไม้ขนาดและรูปทรงแตกต่างกันสำหรับเด็กได้นำมาต่อประกอบกันเป็นสิ่งต่างๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

๓.๒ ศูนย์บทบาทสมมติ ศูนย์นี้จะจัดแยกเป็นมุมย่อย ได้แก่มุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า

๓.๓ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ได้จัดรวบรวมสิ่งของต่างๆ ที่เด็กสนใจมาจัดไว้

๓.๔ ศูนย์ศิลปะ จัดให้มี สีน้ำ สีเทียน พู่กัน รูปปั้นปูนปลาสเตอร์ ดินน้ำมัน ให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

๓.๕ ศูนย์ cooking จัดให้เด็กได้เรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ โดยเตรียมอุปกรณ์สำหรับทำ cooking ไว้ให้เด็ก จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ (การดู จับ ดม ชิมและลิ้มรส) ทำให้เด็กรับรู้ความเหมือน ความต่าง และความหมายของสิ่งที่สัมผัส การทำอาหารเป็นประสบการณ์ตรงที่จูงใจให้เด็กอยากทำ และสนุกสนานเรียนรู้อย่างมีความสุขช่วยฝึกพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ฝึกสมาธิ พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่องาน ช่วยเหลือแบ่งปัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และรู้จักกระบวนการทำงานอย่างมีขั้นตอน

๓.๖ ศูนย์เกมการศึกษาจัดที่อยู่ในหน่วยการเรียนรู้ของแต่ละสัปดาห์ มีลักษณะเป็นภาพที่ดึงดูดความสนใจเด็กและเด็กได้รู้จักการจัดพวก การลำดับ การสังเกต จำแนก ทำนาย สรุปภาพการเปรียบเทียบ หาเหตุผลที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นเหตุของการเกิดปัญหาและความสามารถทางวิชาการ เด็กจะเล่นผ่านการใช้ร่างกาย ช่วยฝึกพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ฝึกสมาธิ พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่องาน ช่วยเหลือแบ่งปัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

๓.๗ ศูนย์อ่าน-เขียน อิสระจัดโดยมีมุมหนังสือจะมีชั้นวางหนังสือเหมือนในห้องสมุด แวดล้อมด้วยหนังสือตามหลักการชิมชาภาษา เพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยตนเองตามธรรมชาติ จัดให้มีหนังสือที่มีรูปภาพสีสันสวยงาม ที่ใช้ประกอบในการเล่นนิทาน มีแบบฝึกเขียนพยัญชนะไทย มีหนังสือนิทาน วรรณกรรมเท่ากับจำนวนเด็กและมุมเขียนหนังสือมีโต๊ะเก้าอี้ให้เด็กนั่งเขียน บอร์ดที่ติดผนังสำหรับติดงานเขียนหรืองานวาดของเด็กและเป็นที่ติดประกาศต่างๆ

เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความสามารถทางปัญญาหลายๆด้าน ตามความถนัดและความสนใจของเด็ก

๔ . พื้นที่นอกห้องเรียน

๔.๑ สนามเด็กเล่น ประกอบด้วยเครื่องเล่นประเภทปีนป่าย ทรงตัว สนุกสนาน มีพื้นที่สำหรับวิ่งเล่น เพียงพอ และไม่เกิดอันตรายต่อเด็ก

๔.๒ ที่พักผ่อน ได้จัดโต๊ะม้าหินอ่อนไว้ตามร่มไม้ ที่เพียงพอสำหรับเด็ก

๔.๓ บริเวณธรรมชาติ มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัวตามฤดูกาล

การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เรื่อนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็วเพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตัวเอง

กิจกรรมเสรี / เล่นตามศูนย์ประสบการณ์

๑. ศูนย์บทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่น ดังนี้

๑. ๑ มุมบ้าน

- ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง
- เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว หวี ตลับแป้ง
- เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่างๆที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช่แล้วโทรศัพท์ เตาไรต์จำลอง ที่รีดผ้าจำลองภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑. ๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ
- อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑. ๓ มุมร้านค้า

- กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๒. ศูนย์บล็อก

- ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆ กัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
- ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๓. ศูนย์หนังสือ

- หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้นๆพร้อมภาพ
- ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน
- สมุดเขียนหนังสือกลับบ้าน
- อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

๔. ศูนย์วิทยาศาสตร์ หรือ ศูนย์ธรรมชาติศึกษา

- วัสดุต่างๆจากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่างๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- แม่พิมพ์ต่างๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- แม่พิมพ์จากวัสดุอื่นๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทราย ฯลฯ
- กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้นเช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่างๆ ไม้ขนาดแบ่ง ฯลฯ

๕. การพับฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่นๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำ หรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุเช่น เศษวัสดุต่างๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไม้ กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัดหลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็กๆ รูปทรงต่างๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่างๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูปเช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือกผูกติด ให้เป็นรูปร่างต่างๆ

เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษา มีดังนี้

๑ . เกมจับคู่

- จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- จับคู่ภาพเงา
- จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ้อนกัน
- จับคู่ภาพสมมาตรกัน

๒ . เกมภาพตัดต่อ

ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓ . เกมจัดหมวดหมู่

- ภาพสิ่งต่างๆที่นำมาจัดเป็นพวกๆ

- ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๔ . เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)
 - โดมิโนภาพเหมือน
 - โดมิโนภาพสัมพันธ์
- ๕ . เกมเรียงลำดับ
 - เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
 - เรียงลำดับขนาด
- ๖ . เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต้)
- ๗ . เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)
- ๘ . เกมพื้นฐานบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลมตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

- สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า
- สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
- สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
- สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

- เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
- ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
- ที่เล่นน้ำ เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตาวาง ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

- เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ
- อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริบบิ้น แฉา ห่วง หวาย ถูทราย ฯลฯ

การเลือกสื่อ มีวิธีการเลือกสื่อ ดังนี้

- เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
- เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
- เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถานภาพของโรงเรียนอนุบาลสามชั้น
- มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
- มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
- มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช้สีสะท้อนแสง
- เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
- เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
- เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ

- จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาล หรือสถานศึกษาเอกชน
- จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่นโดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางโรงเรียนอนุบาลสาธิต สามารถจัดสรรให้และสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์
- ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่ายเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กระดาษแข็งจากลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก มีดังนี้

- สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่จัด
 - วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
- สื่อ นั้นจะต้องมีความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้
- ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้
 - นำสื่อไปทดลองใช้หลายๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสีย จะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
 - นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

การใช้สื่อ ดำเนินการดังนี้

๑. การเตรียมพร้อมก่อนใช้สื่อมีขั้นตอน คือ

๑.๑ เตรียมตัวครูผู้ดูแลเด็ก

- ครูผู้ดูแลเด็ก จะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
- เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ
- จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่นๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน
- ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

๑.๒ เตรียมตัวเด็ก

- ศึกษาความรู้พื้นฐานของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน
- สร้างความสนใจเด็กโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลาย เล่นแล้วเก็บให้ถูกที่

๑.๓ เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้

- จัดลำดับการใช้สื่อว่าจะใช้อะไรก่อนหรือหลัง เพื่อความสะดวกในการสอน
- ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที
- เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

๒. การนำเสนอสื่อ เพื่อให้บรรลุผลโดยเฉพาะในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ควรปฏิบัติดังนี้

- ๒.๑ สร้างความพร้อมและสร้างความสนใจให้เด็กก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง
- ๒.๒ ใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้
- ๒.๓ ไม่ควรให้เด็กเห็นสื่อหลายๆ ชนิดพร้อมๆ กัน เพราะจะทำให้เด็กไม่สนใจกิจกรรมที่สอน
- ๒.๔ ครูผู้ดูแลเด็ก ควรยืนอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของสื่อที่ใช้กับเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ไม่ควรยืนหันหลังให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับเด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งสำรวจข้อบกพร่องของสื่อที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
- ๒.๕ เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ

ข้อควรระวังในการใช้สื่อในการเรียนการสอน การใช้สื่อในระดับปฐมวัยควรระวังในเรื่องต่อไปนี้

๑. **วัสดุที่ใช้ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน**

ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจะตกลงมาเสียหายแตก เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใหญ่หรือสูงเกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกปัดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ

รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน

น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก

สื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ ฯลฯ

สีที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อที่ช่วยให้นักเรียนรู้นั้นได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

- สื่อที่ช่วยให้นักเกิดการเรียนรู้เพียงใด
- เด็กชอบสื่อที่เพียงใด
- สื่อที่ช่วยให้นักสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
- สื่อที่ช่วยให้นักสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้นักฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ครูผู้ดูแลเด็ก ไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

- เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะ ประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกัน จัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน
- วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
- ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย
- ฝึกให้นักรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อให้เด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่าง หรือ ภาพประจุด หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
- ตรวจสอบสื่อที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่
- ซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด และทำเต็มสื่อที่ขาดหายไปให้ครบชุด

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะ เฉพาะ ดังนี้

- ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก
- รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือปิดฝุ่นให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย

-ถ้าเป็นสื่อที่ครูผู้ดูแลเด็กผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้วควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยลอกข้อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้น ส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต

-พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้อเนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนาน เพลิดเพลิน

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ครูผู้ดูแลเด็ก สร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนาการให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรม หรือประสบการณ์พัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้มีครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กวัย ๓ -๔ ปีเป็นอย่างดี และต้องเข้าใจโครงสร้างของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อไหร่และอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือกเครื่องมือและวิธีการที่จะใช้ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้ผลของการประเมินนั้นเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมาก คือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่องและบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กต้องคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก

- ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาการเด็ก
- ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายด้าน
- ไม่ควรใช้การทดสอบ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะต้องผ่านขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษา และทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังปรากฏในหลักสูตรการศึกษาเด็กปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้องและตรงตามความจริง

๒. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมเหมาะที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกรายวัน เหมาะกับการบันทึกกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึกการเลือกของเด็กเหมาะสำหรับใช้บันทึกลักษณะเฉพาะหรือปฏิกิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งต่างๆรอบตัว เป็นต้น ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็ก ที่จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการให้เหมาะสม เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามความต้องการ

๓. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้ออกแบบและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือหรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือชิ้นๆ อย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

๔. ประเมินและสรุป การประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลายๆครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียว หรือนำเอาผลจากการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้ผิดพลาดได้ ผลการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมินและบันทึกพัฒนาการ เช่น ประเมินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ ๓ ปี ปรากฏว่าย่างเดินขึ้น

บันไดสลับเท้าไม่ได้ ก็ต้องมาตีความว่ากำลังขาของเด็กยังมีไม่พอที่จะเดินสลับเท้าขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่าพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่แข็งแรงเหมาะสมกับวัยต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาต่อไป

๕. รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ครูผู้ดูแลเด็ก จะต้องตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใดสำหรับรายงาน เช่น ต้องรายงานหัวหน้าโรงเรียนอนุบาลसानฝัน ผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบถึงกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่โรงเรียนอนุบาลसानฝันจัดให้เด็กนั้น ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างไร เป็นไปตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้วางแผนช่วยเหลือเด็กได้ตรงตามความต้องการต่อไป โดยศูนย์พัฒนาเด็กจะมีสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กใช้สมุดรายงานนั้นเป็นเครื่องมือหรือแบบรายงานผู้ปกครองได้ และถ้าครูผู้ดูแลเด็ก มีข้อเสนอแนะหรือจะขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจจะเพิ่มเติมลงไปในสมุดรายงาน และต้องคำนึงไว้เสมอไม่ว่าจะใช้แบบรายงานใด ข้อมูลควรจะมีคามหมายเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ การบันทึกข้อความลงในสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรใช้ภาษาในทางสร้างสรรค์มากกว่าในทางลบ

๖. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ครูผู้ดูแลเด็ก ต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก ครูผู้ดูแลเด็ก ควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องต้อนรับผู้ปกครองที่มาศูนย์ฯ ขอบคุนสำหรับความร่วมมือ เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเองและต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก ในการพัฒนาเด็กของตน

การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองควรจะเป็นการติดต่อสื่อสาร ๒ ทาง คือ จากศูนย์ฯ ไปสู่บ้านและจากบ้านมายังศูนย์ฯ กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับตัวเด็กซึ่งครูผู้ดูแลเด็ก สามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดีสำหรับการติดต่อกับผู้ปกครองอาจทำได้หลายวิธีเช่น การติดต่อด้วยวาจา ได้แก่ การสนทนาด้วยตนเอง ทางโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การติดต่อด้วยวิธีอื่น เช่น ป้ายติดประกาศ วารสาร ข่าวสาร ตูรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น นอกจากนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยงานผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลसानฝัน เช่น เล่านิทาน ร้องเพลงและอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสรี ช่วยสังเกตเด็ก บันทึกพัฒนาการและอื่นๆอีกมากมายที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งโรงเรียนอนุบาลसानฝันควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับครูผู้ดูแลเด็กเป็นอย่างดี

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีด้วยกันหลายวิธี ดังต่อไปนี้

๑. การสังเกตและการบันทึก การสังเกตมีอยู่ ๒ แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่งคือการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และผู้สอนจดบันทึกไว้ การสังเกตเป็นวิธีการที่ครูผู้ดูแลเด็กใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็ก เมื่อมีการสังเกตก็ต้องมีการบันทึก ผู้สอนควรทราบว่าจะบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่ายๆ คือ

๑.๑ แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมเด็กผู้บันทึกต้องบันทึกทุก วัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปีที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

๑.๒ การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษา ข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

๑.๓ แบบสำรวจรายการ ช่วยให้ผู้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียดเหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัย

๒. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและการใช้ภาษาของเด็กและบันทึกผลการสนทนาดลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกการรายวัน

๓. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

๔. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล

โดยจัดเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่างๆรวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมข้อมูลอื่นๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ในแฟ้มผลงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการประเมินผลทำงานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากครูผู้ดูแลเด็กและไม่มีการนำผลมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุงการสอนของครูผู้ดูแลเด็ก ดังนั้นจึงเป็นแต่การเก็บสะสมผลงานเท่านั้น เช่น แฟ้มสะสมผลงาน ขีดเขียน งานศิลปะ จะเป็นเพียงแค่แฟ้มสะสมงานเด็กถ้าไม่มีการประเมินแฟ้มสะสมงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเมื่องานที่สะสมแต่ละชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอกความก้าวหน้า ความต้องการของเด็ก และเป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์ โดยครูผู้ดูแลเด็กและเด็กผู้สอนสามารถใช้พอดโฟลิโอ อย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครอง เพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในแฟ้มสะสมงานเป็นข้อมูลให้ผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่สุดของตนมีเพิ่มขึ้นจากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อมา ข้อมูลในแฟ้มสะสมงานประกอบด้วย ตัวอย่างผลงานการขีดเขียน การอ่าน และข้อมูลบางประการของเด็กที่ครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้บันทึก เช่น จำนวนเล่มของหนังสือที่เด็กอ่าน ความถี่ของการเลือกอ่านที่ศูนย์หนังสือในช่วงเวลาเลือกเสรี การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทัศนคติ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของความงอกงามในเด็กแต่ละคนได้ชัดเจนกว่าการประเมินโดยใช้การให้เกรด ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นที่สะสมในแฟ้มสะสมงาน เช่น เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดในช่วงระยะเวลาที่เลือกชิ้นงานนั้น เป็นชิ้นงานที่แสดงความต่อเนื่องของงานโครงการ ฯลฯ ครูผู้ดูแลเด็กควรเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการคัดสรรชิ้นงานที่บรรจุในแฟ้มของเด็ก ข้อควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงาน มีดังนี้ คือ

๔.๑ ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการและความสำเร็จ เกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำซึ่งได้มาจากเครื่องมือการประเมิน

๔.๒ ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่างๆของเด็ก อาจให้เด็กช่วยเลือกเก็บด้วยตัวเด็กเอง หรือผู้ดูแลเด็กกับเด็กร่วมกันเลือก

๔.๓ ข้อมูลของเด็กที่ได้จากผู้ปกครอง

๕. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้ของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบอก เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

๕.๑ การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะบอกการเจริญเติบโตโดยรวม วิธีการใช้กราฟมี ขั้นตอนดังนี้

เมื่อชั่งน้ำหนักเด็กแล้ว นำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายากาบทลงบนกราฟ และอ่านการเจริญเติบโตของเด็ก โดยดูเครื่องหมายากาบทว่าอยู่ในแถบสีใด อ่านข้อความที่อยู่บนแถบสีนั้น ซึ่งแบ่งภาวะโภชนาการเป็น ๓ กลุ่ม คือ น้ำหนักตามเกณฑ์น้ำหนักค่อนข้างมาก น้ำหนักค่อนข้างน้อย หากพบว่าเด็กมีน้ำหนักมากหรือน้อยกว่าเกณฑ์ มากเกินไปควรปรึกษาแพทย์ทันที

๕.๒ การวัดเส้นรอบศีรษะ มีความสำคัญในการติดตามการเจริญเติบโตของสมอง ในเด็กที่มีเส้นรอบศีรษะ เล็กกว่าปกติเมื่อเปรียบเทียบกับวัยอาจแสดงถึงความปกติของสมอง เช่น สมองเล็กกว่าปกติหรือกะโหลกศีรษะเชื่อม เร็วกว่าปกติ ซึ่งหากวินิจฉัยได้เร็วและส่งต่อเด็กไปรับการรักษาทันที่ อาจช่วยแก้ไขความพิการนี้ได้ ในทำนอง เดียวกันถ้าเส้นรอบศีรษะวัดได้มากกว่าปกติเมื่อเปรียบเทียบกับวัยเด็ก ซึ่งแสดงถึงเด็กมีหัวโตกว่าปกติอาจเกิดจากมี น้ำในสมองมากกว่าปกติ โรคนี้หากวินิจฉัยได้เร็วและเด็กได้รับการรักษาทันที่ก็จะช่วยแก้ไขเป็นปกติได้เช่นกัน จึงควรวัดเส้นรอบศีรษะในเด็กอายุต่ำกว่า ๒ ปี ทุกครั้งที่รับบริการตรวจสุขภาพ

ขนาดรอบศีรษะในเด็กอายุต่างๆ

ทารกแรกเกิด - ๗ วัน เส้นรอบศีรษะปกติของเด็กแรกเกิดประมาณ ๓๕ เซนติเมตร

ทารกอายุ ๔-๕ เดือนกระหม่อมหลังปิดอย่างช้าไม่เกินอายุ ๔ เดือน

เด็กอายุ ๑ ปีเส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกปีละ ๑ เซนติเมตร

เด็กอายุ ๑ ปี ๖ เดือนกระหม่อมหน้าปิดอย่างช้าไม่เกินอายุ ๑ ปี ๖ เดือน

เด็กอายุ ๒-๕ ปีเส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกปีละ ๑ เซนติเมตร

วิธีวัด ใช้สายวัดตัววัดโดยให้ด้านหน้าผ่านบริเวณคิ้ว ด้านหลังผ่านบริเวณท้ายทอยส่วนที่โหนกที่สุด

๕.๓ การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือการตรวจสอบและรักษาสิ่งผิดปกติของฟันและปาก การรักษาให้ฟันและ ปากสะอาดและมีสุขภาพดีอยู่เสมอ ผู้ดูแลเด็กควรแนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอปีละ ๑-๒ ครั้ง

นอกจากนี้ผู้สอนควรเข้าใจวิธีดูแลฟัน ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้พิมพ์เผยแพร่เพื่อแนะนำเด็กและผู้ปกครอง เพื่อดูแลรักษาฟันให้ดีอยู่เสมอ เช่น การแปรงฟันได้แนะนำให้วางแปรงตั้งฉากกับตัวฟัน ถูแปรงไปมาสั้นๆใน แนวนอนให้ทั่วถึงฟันทุกซี่ในปากทั้งด้านหน้าและด้านหลังควรแปรงฟันทุกครั้งหลังกินนมหวานหรือหลังมื้ออาหาร

๕.๔ การรับวัคซีนป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน การให้ภูมิคุ้มกันโรคต่างๆ แก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะ จะทำให้เด็กไม่เป็นโรคต่างๆ เช่น โรคตับอักเสบบี โรคโปลิโอ บาดทะยัก ไอกรน และอื่นๆซึ่งอาจจะทำให้เด็กพิการหรือ ถึงแก่ชีวิตได้ กำหนดเวลาการให้ภูมิคุ้มกันโรคที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๕

การบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลสาธิต

การดำเนินการบริหารการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลสาธิต มีดังนี้

๑. การเตรียมความพร้อม ประชุมบุคลากรและแต่งตั้งคณะกรรมการ
๒. การจัดทำรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสาธิต กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ บรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินผล สื่อและแหล่งการเรียนรู้
๓. การวางแผน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ กำกับ ติดตามผลการดำเนินการ
๔. การนำหลักสูตรสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยอนุบาลสาธิตสู่การปฏิบัติ
๕. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล
๖. สรุปผลการดำเนินงาน
๗. ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงาน

การนำหลักสูตรปฐมวัยไปใช้ให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลสาธิต ได้แก่ หัวหน้าโรงเรียนอนุบาลสาธิต ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีบทบาทดังนี้

๑. หัวหน้าโรงเรียนอนุบาลสาธิต

- ๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร และมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๑.๒ คัดเลือกครูผู้ดูแลเด็กที่เหมาะสม โดยควรมีคุณสมบัติ ดังนี้
 - มีวุฒิการศึกษาด้านอนุบาล, ปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค
 - มีบุคลิกความเป็นครู เข้าใจธรรมชาติของเด็ก
 - พูดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
 - มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
 - มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติต่อเด็ก
 - มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆของเด็ก และตัดสินใจปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม
 - มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์
- ๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาคและปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนด
- ๑.๔ ส่งเสริมให้ครูผู้ดูแลเด็ก ให้ความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- ๑.๕ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กรายบุคคล
- ๑.๖ นิเทศ ติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๒. บทบาทครูผู้ดูแลเด็ก

- ๒.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตนเอง และครูผู้ดูแลเด็กกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน
- ๒.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพตัวของเด็ก และหลักทางวิชาการผลิตกระทู้ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้ได้อย่างมีเหตุผล

๒.๓ กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน

๒.๕ สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

๒.๖ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

๒.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างเต็มศักยภาพ

๒.๙ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๒.๑๐ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตัวเองและกล้าแสดงออก

๒.๑๑ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

๒.๑๒ จำแนกพฤติกรรมเด็ก เพื่อหาแนวทางส่งเสริม หรือแก้ปัญหารายบุคคล

๒.๑๓ ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนอนุบาลสาธิต บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๑๔ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๒.๑๕ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๒.๑๖ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ และทันต่อข่าวสารเหตุการณ์เสมอ

๒.๑๗ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้

๒.๑๘ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้

๓. บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียนอนุบาลสาธิตและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็ก ร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก และเด็ก

๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนอนุบาลสาธิต และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก

๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับครูผู้ดูแลเด็ก

๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๓.๘ มีส่วนรวมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และประเมินผลการจัดการของโรงเรียนอนุบาลสาธิต

๔. บทบาทของชุมชน

- ๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอนุบาลสาธิต ในบทบาทของคณะกรรมการศูนย์ฯ สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง
- ๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนอนุบาลสาธิต
- ๔.๓ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ จากสถานการณ์จริง
- ๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลสาธิต
- ๔.๕ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน
- ๔.๖ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสาธิต ทำหน้าที่
เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลสาธิต
- ๔.๗ ส่งเสริมโรงเรียนอนุบาลสาธิตด้านวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างและพัฒนา
เด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการวัดและเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์พิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า หลักสูตรนั้นๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้ว บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่เพียงใด มีอะไรต้องแก้ไข เพื่อนำผลมาใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่า

ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร มีดังนี้

๑. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการประเมิน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการดำเนินการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนว่าจะประเมินอะไรในส่วนใด ด้วยวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น ต้องการประเมินเอกสารหลักสูตรเพื่อดูว่าเอกสารหลักสูตรถูกต้อง สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพแค่ไหน หรือจะประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ในเรื่องอะไร แค่นั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจนทำให้เราสามารถกำหนดวิธีการเครื่องมือ และขั้นตอนในการประเมินได้อย่างถูกต้องและทำให้การประเมินหลักสูตรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลถูกต้องเป็นที่เชื่อถือได้
๒. ขั้นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะใช้ในการประเมินผล เกณฑ์การประเมินจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพในส่วนของหลักสูตรที่ถูกประเมิน
๓. ขั้นการสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะมีผลทำให้การประเมินนั้นน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน เครื่องมือที่ใช้มีหลายอย่างซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และสร้างอย่างมีคุณภาพ เชื่อถือได้และมีความเที่ยงตรงสูง
๔. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินต้องเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนดไว้
๕. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวิธีการจัดระบบข้อมูล พิจารณาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม แล้วจึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
๖. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมิน
๗. ขั้นนำผลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาหลักสูตร

ประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของหลักสูตร การประเมินผลมีประโยชน์ในการจัดการศึกษา การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยผลจากการประเมินผลเป็นสำคัญ ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตรมีดังนี้

๑. ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้น มีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงให้ถูกต้อง ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น
๒. สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และค่านิยมที่มีต่อโรงเรียนให้เกิดในหมู่ประชาชน
๓. ช่วยในการบริหารทางด้านวิชาการ ผู้บริหารจะรู้ว่าควรจะตัดสินใจและสนับสนุน ช่วยเหลือหรือบริการทางใดบ้าง
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา
๕. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนนักเรียนได้ผลดี ด้วยความร่วมมือกันทั้งทางโรงเรียนและทางบ้าน
๖. ให้ผู้ปกครองทราบความเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับทางโรงเรียน

๗. ช่วยให้การประเมินผลเป็นระบบระเบียบ เพราะมีเครื่องมือและหลักเกณฑ์ทำให้เป็นเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น

๘. ช่วยชี้ให้เห็นคุณค่าของหลักสูตร

๙. ช่วยให้อาจวางแผนการเรียนในอนาคตได้ ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตร ทำให้ทราบเป้าหมายแนวทางและขอบเขตในการดำเนินการศึกษาของโรงเรียน

ภาคผนวก

- ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลสานฝัน
- คณะทำงาน
- ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลสานฝัน
- ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสานฝัน

-ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลสานฝัน

ชื่อโรงเรียน อนุบาลสานฝัน คือ เป็นการช่วยสานต่อความฝันของครูและผู้ปกครองของเด็กนักเรียน ทุกคนให้เป็นจริงในการพัฒนาศักยภาพของเด็กให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อให้เด็กเติบโตมาเป็นเด็กที่มีศักยภาพทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ

ความหมายของตราสัญลักษณ์ คือ สัญลักษณ์รูปเด็กผู้ชายผู้หญิงนั่งอ่านหนังสือบนพื้นหลังสีรุ้งที่เปล่งประกาย เป็นสัญลักษณ์ที่เด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสานฝันมุ่งก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ต่อสิ่งต่างๆ รอบตัว เพิ่มศักยภาพ และจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนรู้ อีกทั้งมีความพร้อมในการเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยีและสิ่งใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นมาในอนาคต

-คณะทำงาน

มีการวางแผนและประชุมการจัดทำหลักสูตรอนุบาลสามชั้น และมอบหมายหน้าที่ต่างๆในการทำงานในแต่ละหัวข้อ

มอบหมายหน้าที่ต่างๆในการทำงานในแต่ละหัวข้อ ดังต่อไปนี้

๑. นางสาวนิศาชล ต้าคำปัญญา รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๘๐
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ การจัดประสบการณ์
๒. นางรัตติยา บุญเจริญ รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๘๓
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ การประเมินพัฒนาการ
๓. นางสาวพัชรภรณ์ ชันเขียว รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๘๖
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
๔. นางเจนจิรา รักบุตร รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๘๗
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ ปรัชญา
๕. นางศิริวรรณ ลีลาศีลธรรม รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๘๘
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ วิสัยทัศน์
๖. นางอำลยา มุ่งคิด รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๘๙
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ โครงสร้างหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร ระยะเวลาเรียน
๗. นางสาววิตรี ศรีทิพย์วงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๐๙๒
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ พันธกิจ และการบริหารจัดการหลักสูตร
๘. นางสาววรรณัน สมพงษ์อุทัย รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๑๑๒
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
๙. นางสาวพิมพ์พรณ ประกอบบุญกุล รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๑๑๓
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ เป้าหมาย
๑๐. นางสาวจันทน์ เครือรอด รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๑๑๕
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ จุดหมาย
๑๑. นางสมพร ไทยยันโต รหัสนักศึกษา ๕๗๑๕๖๑๓๒๑๑๑๘
หน้าที่รับผิดชอบ จัดทำหัวข้อ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้

-ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลสาธิต

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
วิสัยทัศน์	๑. วิสัยทัศน์ที่กำหนดได้จากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนด้าน สภาพปัญหา ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ศักยภาพของบุคลากร นักเรียน ครูภัณฑ์ ๒. วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน ๓. วิสัยทัศน์ที่กำหนดได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ๔. วิสัยทัศน์มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ ๕. วิสัยทัศน์มีจุดเน้นของโรงเรียน ๖. วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีระยะเวลาที่แน่นอน					
ภารกิจ	๑. แสดงถึงงานที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน ๒. สะท้อนถึงวิธีดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ ตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ ๓. การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ๔. ตรงกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา					
เป้าหมาย	๑. เป้าหมายมีความชัดเจน ๒. สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ๓. สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ๔. มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน ๕. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการประเมินไว้ชัดเจน ๖. มีการกำหนดวิธีการประเมินที่ชัดเจน					
โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๑. สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ๒. สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ๓. มีหน่วยการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา					

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้	๑. สถานศึกษาได้มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการในการพัฒนาผู้เรียนทั้ง ๔ ด้าน ๒. สถานศึกษาได้ส่งเสริมการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ๓. สถานศึกษาได้ส่งเสริมผู้สอนให้จัดทำสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ๔. สถานศึกษาได้ส่งเสริมให้มีการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ ๕. การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษามีความยืดหยุ่นสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ๖. สถานศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					
สาระการเรียนรู้ ๔ สาระ	๑. สาระการเรียนรู้แต่ละสาระประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้และเรื่องราวที่เด็กสนใจและเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก ๒. สาระการเรียนรู้แต่ละเรื่องครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ๓. มีสาระการเรียนรู้ ครบทั้ง ๔ สาระ ๔. การจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ มีการสอดแทรกสภาพความเป็นท้องถิ่น/เรื่องใกล้ตัวให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ๕. การจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน ๖. การจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ๗. สาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมผู้เรียนด้านการมีจิตสาธารณะ					

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การวัดผลและประเมินผล	๑. รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒. รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลในระบบโรงเรียนเป็นแนวทางเดียวกัน ๓. วิธีการประเมินผลของสถานศึกษาได้เน้นการประเมินผลตามสภาพจริง ๔. สถานศึกษามีวิธีการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลายวิธี ๕. รูปแบบ วิธีการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนมีความชัดเจน ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้					
รวม						
คะแนนเฉลี่ย						
สรุปผล		() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด				

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

- ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสาธิต

ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียนอนุบาลสาธิต

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
วิสัยทัศน์	๑. วิสัยทัศน์ที่กำหนดได้จากข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนด้าน สภาพปัญหา ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ศักยภาพของบุคลากร นักเรียน ครูภัณฑ์ ๒. วิสัยทัศน์สอดคล้องกับสภาวะปัจจุบัน ๓. วิสัยทัศน์ที่กำหนดได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง ๔. วิสัยทัศน์มีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ ๕. วิสัยทัศน์มีจุดเน้นของโรงเรียน ๖. วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีระยะเวลาที่แน่นอน					
ภารกิจ	๑. แสดงถึงงานที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน ๒. สะท้อนถึงวิธีดำเนินงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ ตามวิสัยทัศน์ที่วางไว้ ๓. การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ๔. ตรงกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา					
เป้าหมาย	๑. เป้าหมายมีความชัดเจน ๒. สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ๓. สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๔. มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างชัดเจน ๕. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบการประเมินไว้ชัดเจน ๖. มีการกำหนดวิธีการประเมินที่ชัดเจน					
โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา	๑. สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒๕๖๐ ๒. สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ๓. มีการกำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างสาระการเรียนรู้กับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม					

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๔. มีการกำหนดสัดส่วนเวลาระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อย่างเหมาะสม ๕. มีหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๖. มีหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการกับวิถีชีวิตของผู้เรียน					
การจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้	๑. สถานศึกษาได้มีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการระหว่าง ๔ สาระการเรียนรู้ ๒. สถานศึกษาได้วางแผนกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงงาน ๓. สถานศึกษาได้มีการจัดโครงการที่มีการบูรณาการ ๔. สถานศึกษาได้ส่งเสริมการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ๕. สถานศึกษาได้ส่งเสริมผู้สอนให้จัดทำสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ๖. การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษามีความยืดหยุ่นสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ๗. สถานศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน					

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ๒. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเรียนเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน ๓. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเอื้อต่อการส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ ๔. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน ๕. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละครั้งมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ๖. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์					

ประเด็น	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๗. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพผู้เรียนแต่ละคน ๘. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมทักษะการอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ๙. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการกำหนดระยะเวลาที่ แน่นนอน ๑๐. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละครั้ง มีการกำหนด วิธีการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจน					
การวัดผล และ ประเมินผล	๑. รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลใน ระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวการ วัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒๕๖๐ ๒. รูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลใน ระบบโรงเรียนเป็นแนวทางเดียวกัน ๓. วิธีการประเมินผลของสถานศึกษาได้เน้นการประเมินผล ตามสภาพจริง ๔. สถานศึกษามีวิธีการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการที่ หลากหลายวิธี ๕. รูปแบบ วิธีการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนมีความ ชัดเจน ง่ายและสะดวกต่อการนำไปใช้					
	รวม					
	คะแนนเฉลี่ย					
สรุปผล		() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด				

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอุนบาลसानฝัน

จัดทำโดย

๑. นางสาวนิศาชล ต้าคำปัญญา	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๘๐
๒. นางรัตติยา บุญเจริญ	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๘๓
๓. นางสาวพัชรภรณ์ ชันเขียว	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๘๖
๔. นางเจนจิรา รักบุตร	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๘๗
๕. นางศิริวรรณ ลีลาศีลธรรม	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๘๘
๖. นางอำลยา มุ่งคิด	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๘๙
๗. นางสาววิตรี ศรีทิพย์วงศ์	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๐๙๒
๘. นางสาววรรณ สมพงษ์อุทัย	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๑๑๒
๙. นางสาวพิมพ์พรณ ประกอบบุญกุล	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๑๑๓
๑๐. นางสาวจันทน์ เครือรอด	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๑๑๕
๑๑. นางสมพร ไทยันโต	รหัสนักศึกษา	๕๗/๑๕๖๑๓๒๑๑๑๘

นักศึกษาโครงการ รบป.๒ ห้อง ๓

เสนออาจารย์ปิยนันท์ ภูเจริญ

อาจารย์สุดาร์ตน์ พงษ์พันธ์

อาจารย์พัชรา พานทองรักษ์

หลักสูตรสถานศึกษาอุนบาลसानฝันนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา

กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษาปฐมวัย(๑๐๗๓๒๐๖) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (๑๐๒๒๒๐๓)

การออกแบบและการพัฒนาหลักสูตร (๑๐๒๒๒๐๒)

ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๐

หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้งลำปาง

คำนำ

ตามที่รัฐบาล มีนโยบายให้พัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษาระดับปฐมวัยได้มีการพัฒนาความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก หลักสูตรสถานศึกษาเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และ จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างเสริมให้เด็กปฐมวัยได้เติบโต มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไป

โรงเรียนอนุบาลสาธิต หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หลักสูตรสถานศึกษาเล่มนี้ จะเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้องตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สอดคล้อง เหมาะสมท้องถิ่น ชุมชน และบรรลุผลตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด

คณะผู้จัดทำ

เมษายน ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์ ๑	
ภารกิจ/พันธกิจ	๑
เป้าหมาย	๑
จุดมุ่งหมาย	๒
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	๒
ตารางมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์เด็กอายุ ๓-๔ ปี	๓
โครงสร้างหลักสูตร	๙
- การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เด็กอายุ ๓-๔ ปี	๑๑
- ระยะเวลาเรียน	๒๔
การจัดประสบการณ์	๒๕
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	๓๐
การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้	๓๒
การประเมินพัฒนาการ	๓๘
การบริหารจัดการหลักสูตร	๔๒
- การประเมินหลักสูตร	๔๕
ภาคผนวก	๔๗
- ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียนอนุบาลสานฝัน	๔๘
- คณะทำงาน	๔๙
- ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลสานฝัน	๕๐
- ตัวอย่างเครื่องมือแนวทางการประเมินเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสานฝัน	๕๓

